

1. प्रश्ननिर्माणं कुर्वन्तु ।

[10]

I. सा सपाद - नववादाने विद्यालयं गच्छति ।

Ans. : सा कदा विद्यालयं गच्छति ?

II. सतीशः सार्ध - द्वादशवादाने भोजनं करोति ।

Ans. : सतीशः कदा भोजनं करोति ?

III. यानं पञ्चवादाने आगच्छति ।

Ans. : यानं कदा आगच्छति?

IV. गोपालः षड्वादाने गोदोहनं करोति ।

Ans. : गोपालः कदा गोदोहनं करोति ?

V. माता दशवादाने कार्यालयं गच्छति ।

Ans. : माता कदा कार्यालयं गच्छति ?

VI. सा दिनचर्याम् वदति ।

Ans. : का दिनचर्याम् वदति ?

VII. सः जलम् पिबति ।

Ans. : सः किम् पिबति ?

VIII. सः सप्तवादाने विद्यालयं गच्छति ।

Ans. : सः सप्तवादाने कुत्र गच्छति ?

IX. सः पञ्चवादाने उत्तिष्ठति ।

Ans. : सः कदा उत्तिष्ठति?

X. तस्य नाम सन्दीपः अस्ति ।

Ans. : कस्य नाम सन्दीपः अस्ति ?

2. सूचनाम् अनुसर्ष्य लिखतु-

[8]

I. उदाहरणानुगुणं समयं संख्याभिः लिखन्तु ।

यथा - पादोन-सप्तवादानम् - ६:४५

सार्ध-दशवादानम् - _____

दशवादानम् - _____

सपाद-षड्वादानम् - _____

सार्ध-चतुर्वादानम् - _____

Ans. : सार्ध-दशवादानम् - १०:३०

दशवादानम् - १०:००

सपाद-षड्वादानम् - ०६:१५

सार्ध-चतुर्वादानम् - ०४:३०

II. उदाहरणानुगुणं समयम् अक्षरैः लिखन्तु ।

यथा - ०६:०० - षड्वादनम्

१२:०० - _____

०५:३० - _____

०६:४५ - _____

०९:४५ - _____

Ans. : ०५:३० - सार्ध-पञ्चवादनम्

०९:४५ - पादोन-दशवादनम्

१२:०० - पादोन-सप्तवादनम्

०६:४५ - द्वादशवादनम्

III. उदाहरणानुगुणं प्रश्ननिर्माणं कुर्वन्तु ।

यथा - सः सार्ध-सप्तवादने अध्ययनं करोति। - सः कदा अध्ययनं करोति ?

(क) सा सपाद - नववादने विद्यालयं गच्छति । - _____

(ख) सतीशः सार्ध - द्वादशवादने भोजनं करोति । - _____

(ग) यानं पञ्चवादने आगच्छति । - _____

(घ) गोपालः षड्वादने गोदोहनं करोति । - _____

Ans. : (क) सा कदा (कति वादने) विद्यालयं गच्छति ?

(ख) सतीशः कदा (कति वादने) भोजनं करोति ?

(ग) यानं कदा (कति वादने) आगच्छति?

(घ) गोपालः कदा (कति वादने) गोदोहनं करोति ?

IV. वाक्येषु शिष्टाचारपवं योजयन्तु ।

यथा - युवकः मातापित्रोः सेवां करोति।

(क) सा दुर्बलानां _____ करोति ।(साहाय्यं ,सत्कारं)

(ख) सर्वेषु प्राणिषु _____ भवतु ।(मैत्रीभावः ,दयाभावः)

(घ) सर्वे छात्राः पाठशालायाः _____ कुर्वन्तु ।(नियमपालनं ,साहाय्यं)

(ङ) वयं सर्वे अतिथीनां _____ कुर्मः।(नियमपालनं ,सत्कारं)

Ans. : (क) साहाय्यं

(ख) दयाभावः

(घ) नियमपालनं

(ङ) सत्कारं

* बहुविकल्पी प्रश्नाः

[10]

3. अहं प्रातः कदा उत्तिष्ठामि?

(A) नववादने (B) दशवादने (C) पञ्चवादने (D) द्विवादने

Ans. : (C) पञ्चवादने

4. अहं प्रातः कीदृशं जलं पिबामि?

(A) कवोष्णम् (B) शीतलम् (C) अत्युष्णम् (D) अतिशीतलम्

Ans.: (A) कवोष्णम्

5. अहं सार्ध षड्वादने मम किम् स्वच्छं करोमि?

- (A) विद्यालयम् (B) ग्रामम् (C) पुस्तकालयम् (D) परिसरम्

Ans. : (D) परिसरम्

6. अहं प्रातः सार्ध-सप्तवादने किं करोमि?

- (A) भोजनं (B) प्रातराशं (C) कलहं (D) शौचम्

Ans. : (B) प्रातराशं

7. 'पादोन-एकादशवादनम्' इति समयं संख्याभिः लिखतु।

- (A) 10:45 (B) 11:45 (C) 11:15 (D) 11:30

Ans.: (A) 10:45

8. '5:15' इति समयम् अक्षरैः लिखतु ।

- (A) सार्ध-पञ्चवादनम् (B) पञ्चवादनम् (C) सपाद-पञ्चवादनम् (D) पादोन षड्वादनम्

Ans. : (C) सपाद-पञ्चवादनम्

9. बालकः प्रातः प्रथमं कस्य वन्दनं करोति?

- (A) गृहस्य (B) भूमेः (C) स्वस्य (D) भ्रातुः

Ans. : (B) भूमेः

10. बालकः कदा गीतापाठं करोति?

- (A) पञ्चवादने (B) सार्ध-दशवादने (C) सपाद-नववादने (D) सप्तवादने

Ans. : (D) सप्तवादने

11. बालिका अष्टवादने कुत्र गच्छति?

- (A) विद्यालयम् (B) गृहम् (C) आपणम् (D) उपवनम्

Ans.: (A) विद्यालयम्

12. बालकः कस्य चरणवन्दनं करोति?

- (A) मित्रस्य (B) भ्रातुः (C) मातुःपितुः च (D) भगिन्याः

Ans. : (C) मातुःपितुः च

* उचितैः अर्थैः सह मेलनं कुरुत-

[4]

	'क'	'ख'
13.		
1.	दिनचर्याम्	तत्पश्चात्
2.	तदनन्तरम्	यामि
3.	गच्छामि	दैनिककार्यम्
4.	वन्दनम्	नित्यम्

Ans. :

	'क'	'ख'
	दिनचर्याम्	दैनिककार्यम्
	तदनन्तरम्	तत्पश्चात्

गच्छामि	यामि
वन्दनम्	नमनम्

14. गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत-

[6]

I. अहम् सप्तवादने प्रार्थनां करोमि, गीतापाठं च करोमि । तदनन्तरम् मातुः पितुः च चरणवन्दनं करोमि । अहम् सार्धं - सप्तवादने प्रातराशं करोमि । तदनन्तरम् अष्टवादने विद्यालयं गच्छामि ।

I. एकपदेन उत्तरत-

- (i) सा अष्टवादने कुत्र गच्छति ?
(ii) सा सार्धं - सप्तवादने किम् करोति ?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत

- (i) सा सप्तवादने किम् - किम् करोति ?

III. निर्देशानुसारं उत्तरत-

- (i) 'गच्छामि' इति पदे कः धातुः ?
(क) गम् (ख) गच् (ग) गच्छ (घ) गच्छामि
(ii) 'करोमि' इत्यत्र कः लकारः ?
(क) लोट् (ख) लङ् (ग) लट् (घ) लृट्

Ans. : I. (i) विद्यालयं (ii) प्रातराशं
II. सा सप्तवादने प्रार्थनां गीतापाठं च करोति ।
III. (क) गम् (ग) लट्

Student Bro